קיא: כל הבשר פרק שמיני חולין

מליח אינו ברותח. והא דתניא (לקמן דף קיג.) דטמא מליח וטהור תפל אסור היינו בדגים דרפו קרמייהו: **אמר** אביי **האי היתרא בלע כו'.** [1]לא ר"ל משום דהוי נותן טעם בר נותן טעם כמו דגים שעלו בקערה דאכיי לטעמייה דמשיב ליה חד טעמא משום חורפיה דלעו ואע"ג דלקמן אסר אכיי אליבא דרב כהנא קאמר לה: **ולא** היא שאני התם דנפיש מרריה. כלומר מכאן אין להוכיח אבל הוא בפירוש אמרה כדמוכח בסמוך: **אבא** בר אבא. אבוה דשמואל הוה כדאמרינן בפרק מי שמתו (כרתות דף יח:): **רבי** חייא בר אבא ס"ל. אין הלכה כן אלא כדפסקינן בפרק כיצד מברכין (שם דף מא:): **הלכתא** דגים שעלו בקערה. של בשר מותר לאוכלן בכותח אם הקערה והדגים לוגים לא אינטרין לפסוק ליבא מאן דפליג אלא כשהאחד מהן רותח דאין עלאה גבר בין תתאה גבר קליפה מיהא בעי כדאמרי' בפ' כיצד צולין (פסחים דף עו.) אדמיקר ליה בלע. בשם רש"י ז) פי' ריב"ן תחנו דוקא עלו שרו אבל מתבשלו אסור דכחד טעמא משיב ובא מעשה לפניו בדגים שנתבשלו בקדרה של חלב ואסר לעשות מהם מוליאתא של בשר ויש להביא ראיה לדבריו מלגון שחתכו בסכין דאסור לאוכלו בכותח משום דאגב חורפיה בלע עפי ומשיב כחד טעמא ומתבשלו לא גרע מלגון ומיהו לפירוש לשון אחר שפי' בקונטר' דטעמא דאסור משום שהשומן קרוש על הסכין ואינו ניכר והוי טעם לאשון בלגון אין ראיה מש"ס ומתוך לשון הקונטר' משמע דאין חלוק בין עלו לנתבשלו דלעיל גבי נותן טעם בר נותן טעם פירש בקונטרס דאם היו מבושלים עם בשר ממש או לאחיל חלב בקערה מודה שמואל דאסור דהוי נותן טעם לאשון דמבושלים עם בשר הוא דאסור אבל אבל הקערה שרי והא

שפיד כבדא עילוי בשרא אמר כמה יהיר האי מרבנן אימר דאמור רבנן דיעבד לכתחלה מי אמור ואי איכא בי דוגי בשרא עילוי כבדא נמי אסיר ומ"ש מדמא דבשרא דמא דבשרא שכן דמא דכבדא קפי אמר רב נחמן אמר שמואל [2]אסכין ששחט בה אסור לחתוך בה רותח [3]צונן אמרי לה (ז) [4]בעיא הדחה ואמרי לה לא בעיא הדחה אמר רב יהודה אמר שמואל [5]קערה שמלח בה בשר אסור לאכול בה רותח ושמואל לטעמיה [6]דאמר שמואל מליח הרי הוא כרותח וכבוש הרי הוא כמבושל כי אתא רבין א"ר יוחנן מליח אינו כרותח וכבוש אינו כמבושל אמר אביי הא דרבין ליתא דההיא פינכא דהוה בי ר' אמי דמלח ביה בשרא ותבריה מכדי רבי אמי תלמיד דר' יוחנן הוה מאי טעמא תבריה לאו משום דשמיעא ליה מיניה דר' יוחנן דאמר מליח הרי הוא כרותח [7]יתיב רב כהנא אחוה דרב יהודה קמיה דרב הונא ויתיב וקאמר קערה שמלח בה בשר אסור לאכול בה רותח וצונן שחתכו בסכין מותר לאכלו בכותח מאי טעמא אמר אביי האי היתרא בלע והאי איסורא בלע א"ל רבא כי בלע היתרא מאי הוי סוף סוף האי היתרא דאתי לידי איסורא הוא דאיסורא קאכיל אלא אמר רבא האי אפשר למטעמיה והאי לא אפשר למטעמיה א"ל רב פפא לרבא וליטעמיה קפילא ארמאה מי לא [8]תנן [9]קדרה שבישל בה בשר לא יבשל בה חלב ואם בשל בנותן טעם בשל בה תרומה לא יבשל בה חולין ואם בשל בנותן טעם ואמרינן [10]בשלמא תרומה טעים לה כהן אלא בשר בחלב מאן טעים לה [11]ואמר לן ליטעמיה קפילא ה"נ ליטעמיה קפילא ה"נ כי קאמינא דליבא קפילא: איתמר דגים שעלו בקערה רב אמר אסור לאכלן בכותח ושמואל אמר מותר לאכלן בכותח רב אמר אסור נותן טעם הוא ושמואל אמר מותר נותן טעם בר נ"ט הוא והא דרב [12]לאו בפירוש איתמר אלא מכללא איתמר דרב איקלע לבי רב שימי בר חייא בר בריה חש בעיניו עבדו ליה שייפא בצעא בתר הכי רמו ליה בשולא בגווה טעים ליה טעמא דשייפא אמר יהיב טעמא כולי האי ולא היא שאני התם דנפיש מררה טפי רבי אלעזר הוה קאים קמיה דמר שמואל אייתו לקמיה דגים שעלו בקערה וקא אכיל בכותח יהיב ליה ולא אכל א"ל [13]לרבך יהיבי ליה ואכל ואת לא אכלת אתא לקמיה דרב א"ל הדר ביה מר משמעתיה א"ל [14]חס ליה לורעיה דאבא בר אבא דליספי לי מידי [15] ולא סבירא לי רב הונא ורב חייא בר אשי הוו יתבי חד בהאי גיסא דמברא דסורא וחד בהאי גיסא דמברא למר אייתו ליה דגים שעלו בקערה ואכל בכותח למר אייתו ליה תאנים וענבים בתוך הסעודה ואכל ולא בריך מר א"ל לחבריה [16]יתמא עבד רבך הכי ומר א"ל לחבריה יתמא עבד רבך הכי מר א"ל לחבריה אנא כשמואל סבירא לי ומר א"ל לחבריה אנא כר' חייא סבירא לי [17]דתני ר' חייא [18]פת פוטרת כל מיני מאכל [19]יין פוטר כל מיני משקין אמר חזקיה משום אביי הלכתא [20]דגים שעלו בקערה מותר לאוכלן בכותח [21]צנון שחתכו בסכין שחתך בה בשר אסור לאוכלו בכותח וה"מ צנון דאגב

בעלמא: **ולא היא.** דגבי סממנים נפיש מרלייהו מריס הם מאד: **קאיס קמיס.** משמע לפניו בסעודה: **לרבך.** רב שלמדת ממנו שאסור: **אבא בר אבא.** אבוה דשמואל הוה וחסיד גדול היה: **דליספי לי מידי דלא סבירא לי.** לא היו דברים מעולם: **כהך גיסא דמברא דסורא.** שהיה הנהר מפסיקן: **קאיס ועניבים.** לא אתו לגיסאן וקיימא לן (כרכות דף מא:) דבריס הבאים לאחר סעודה כלומר הרגילים לבא לאחר סעודה טעונין ברכה בין לפניהם ובין לאחריהם אפילו הביאן בתוך הסעודה דכיון דאינן ליפתן אין הפת פוטרתן: **יפמא.** בלא דעת:

קישות

שפיד. נותן בשפוד ולא היה אם למה שהבכד יהיה עליון: **כי דוגי.** שנותנין כלי לקבל השומן כדרך שאנו עושין לאוזין והוא בקבא כי דוגי בלשון ארמי: **כשרא עילוי כבדא נמי אסור.** הבכד נוטף לתוך הכי דוגי ונמצא אוכלו: **ומ"מ מדמא דכשרא.** והרי אף דם הבשר כשאין שם בכד זב עם השומן ואנו אוכלין אותו: **ומשני דמא דכשרא שכן.** יורד לשולי הכלי והשומן אף למעלה ומיימין לתוך הכלי מראה אדמומית שבשולים: **קפי.** אף למעלה כמו (מלכים ב ו) ולקח הגרזן וממרגמין וקפא פרזלא. והלכות כחל בכר למדנו למעלה (קט:) לגלי בעי קריעה שתי וערב [22]ואם לא קרעו מותר כליאמא קמא דרב דהא מגיא כוותיה ולקדרה קורעו שתי וערב וטחו בכותל: **סכין ששחט בה.** מילי דבית השחיטה רותח בולע הסכין מן הדם ואסור לחתוך בה רותח מפני שחוזר ופולט בו: **צונן.** ואם חתך בה צונן: **כעי הדחה.** הוה צונן: **קערה שמלח בה בשר אסור לאכול בה.** דבר רותח לפי שנבלע בה הדם ונותן טעם לאשון הוי כאיסור גמור: **הא דרבין.** דאמר רבי יוחנן מיקל ליתא: **דהיא פינכא** גרסינן. קערה של חרס שאין לה תקנה בהגעלה: **מכדי רבי אמי תלמיד דר' יוחנן הוי.** אביי מסיק ליה למילתיה: **וצונן שחתכו בסכין.** אע"ג דאגב חורפיה דצונן איגר"ם בלע"ז הוא בולע משמנונית הסכין הקרוש עליו והוי האי לגון נתינת טעם לאשון שהרי בלע איסור ממש והוי בבשר: **מוסר לאכלו.** לאותו צונן בכותח שיש בו נסיובי דחלבא כדמפרש טעמא דסיון שבלע מן השמנונית דהיתרא בלע: **והאי איסורא בלע.** קערה בלעה דם: **סוף סוף האי היתרא לידי איסורא אתי.** כשנותנו בכותח: **אלא.** צונן אפשר לו לישראל לטעומי קודם שיתננו בכותח והאי מותר דקאמר כגון שטעמו בתחלה ולא היה בו טעם שמנונית: **והאי.** דם הקערה: **לא אפשר למטעמיה.** לפי שאסור הוא הלכך אין לו תקנת היתר: **קפילא.** נחתוס עובד כוכבים: **כי קאמינא.** דאסור לאכול בה רותח בדליבא קפילא: **דגים שעלו בקערה.** מן הצלי כשהיו רותחין נתנו לתוך הקערה שאכלו בה בשר: **אסור לאוכלן בכותח.** לפי שהבשר נותן בהם טעם: **נותן טעם בר נותן טעם הוא.** אם היו מבושלים עם בשר ממש היה אסור לאוכלן בכותח אי נמי מודה שמואל שאסור לאכול חלב רותח בקערה דנותן טעם לאשון הוי כבשר גמור אבל קערה זו היא עלמה אינה בשר אלא על ידי נותן טעם ואינה כבשר: **שייפא.** משיחה מסממנים: **בצעא.** קערה: **רמו כיגולא.** באותה קערה לאחר זמן: **אמר יהיב טעמא.** בקערה: **כולי האי.** שחוזר ונותן טעם בכיגול. ומאן דשמע שבר דאין ליה לרב נתינת טעם בר נתינת טעם אמי

מסורת הש"ס

ז) [עי' תוס' לעיל ח: ד"ה והלכתא וכו' שהשינו אפרש"י דהכא], ב) [ספרים עו. לעיל לז: (לקמן קיב. קיג.)], ג) [ברכ אלפס איתא יתיב רב כהנא וקאמר קערה וכו' אבל בגלא"ש איתא יתיב רב כהנא אמוריס דרב יסתיה ויתיב ר"י קמיה דר"ה וקאמר], ד) [נ"ל תניא], ה) [תוספתא דתרומות פ"ח הי"ב] לעיל לז, זבחים לו:, ו) [לעיל לז.], ז) נ"ל ופמרת, ח) [כרכות ט. וש"נ], ט) [עי' בספר כאר שבע], י) [קדושין מד:], כ) [ע"ז יג:], ל) כרכות מת: ע"ש, מ) בס"ת: אי ערב, נ) עי' מהר"ם.

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמרי לה בעי הדחה וכו' לא בעי הדחה: (ב) שם דליספי לי מידי דלא סבירא:

לעזי רש"י

איגרי"ש. פריות, חמיצות.

מוסף רש"י

מליח הרי הוא כרותח וכבוש הרי הוא כמבושל. תלה לעיל לז ב, תרומה כו' ואם בשל בנותן טעם. נאסרין חולין לזרים (זבחים ט) צו:. טעים לה כהן. שעטיהם מותרין לו, חולין ותמריחה (שם). יתמא. בלא דעת (ע"ז יג:). פת פוטרת כל מיני מאכל. בין לפניהם בין לאחריהם (ברכות מא:).

שיטה מקובצת

א) סכין ששחט בה. נ"ב ע"י תוס' לעיל דף ח' ע"ב: ב) פי' ריב"ן חתנו. נ"ב עי' תוס' זבחים דף צ"ו ע"א:

רבינו גרשום

אסור לחתוך בה רותח: ואי איכא בי דוגי. כלי שמשימין תחת השפוד לקבל בו השומן אסור משום דמא דכבדא: ומ"ש מדמא דבשרא. כלומר שמשימין כלי תחת הבשר לקבל בו את השומן. דמא דבשרא שכן ולא מתערב בהדי שומן אלא שכן לתחת ומישרא כל השומן ולא יאכל דם אבל דמא דכבדא קפי ומתערב בהדי שומן ואסור: אסור לחתוך כו'. כלומר המחמת דהוא רותח בולע הדם שבסכין: צונן אמרי לה בעי הדחה. הסכין: אסור לאכול בה רותח. כלומר דמחמת רתיחא בולע הדם שבקערה: שמואל לטעמיה דאמר מליח הרי הוא כרותח. כלומר מחמת מלח בלעה הקערה הדם: כבוש הרי הוא כמבושל לענין בישולי עובדי כוכבים דאם עובד כוכבים כובש שלקות כאילו מבשלן: צונן שחתכו בסכין שחתך בה בשר מותר לאכול אותו צונן בכותח. מ"ש (אמר אביי האי היתירא בלע מאי) אמרי' קערה שמלח בה בשר אסור לאכול רותח דאמרי' מחמת מלח בלע קערה הדם והכא לענין סכין מקילין בצונן: אמר אביי האי היתירא בלע. כלומר סכין בלע דהיתירא הבשר שמותר לאכול אבל הקערה בלעה דם דאסור: סוף סוף איסור קא בלע אכיל. כלומר כי חתך הצונן בסכין ויש בו טעם בשר דבלע צונן מחמת חורפיה כי אכיל ליה בכותח איסורא אכיל. האי אפשר למיטעמיה [1] דאיטעמיה אוכל דם: קפילא. אופה: דגים שעלו בקערה. כלומר קערה שאוכלין בה תבשיל של בשר אסור לאוכלן בכותח בקערה יש בה נותן טעם בשר. נותן טעם בר נותן טעם הוא: שייפא. קילורית: בצעא. כלומר קערה: א"ל הדר ליה מר משמעתיה. דהוא היה בר אבא: אנא עבדי כשמואל. דאמר דגים שעלו בקערה מותר לאוכלן בכותח:

[1] ל"ל ויהאי לא אפשר למטעמיה אי איכא דם.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com